

MODELLVÄNNER

SEPTEMBER 2018

INNEHÅLL

Är Anders Jonsson den krutgubbe vi väntat på i flera år?	2
Vad händer – Nyheter.....	3
IJ Flygfoto och uthyrning.....	3
Modellflyggammalt.....	3
Friflyg F1	4
Linflyg F2	4
Radiostyrt F3.....	4
F3A-konstflyg / IMAC.....	4
AirCombat.....	4
Pylon F3D	4
F3B-segelflyg / F3J /F3K....	4
F3C-helikopter / F3N.....	4
F3U Dronerace.....	4
Oldtimerflyg.....	5
Modellraketer	5
Ute i landet.....	6
Diesel – bara för att.....	6
SM i friflygande oldtimer.....	7
IMAC Final 2018.....	8
Pylonspalten	10
För 15 år sedan.....	12
DEBATT?.....	12
Skrönor och nostalgi	13
Varför finns inte single-stickare?	14
Gunnar ”Gurra” Ågren.....	16
Kalender	17
Länkar till handlare	18

En tidning i pdf som enkelt kan skrivas ut.

Vit bakgrund gör utskrift billigare för den som vill ha papperstidning.

Skriv bara ut de sidor du vill ha.

Redaktionsgrupp:

Sture Tingwall, Patrik Gertsson.

Bilder på framsidan : Patrik Gertsson från OT-SM i Bollerup 1e sept.

Varför en pdf-tidning?

Det har varit kritik mot nuvarande Modellflygnytt av olika orsaker och Sverige är värd och bör kunna prestera bättre än nu om man jämför med Danska Modellflyvenyt och Norska Modellflyginformation som är i proffsklass.

Vi söker flera personer som kan skriva något i sitt ämne eller bara kåsera eller skicka bilder.

-Tanken är att ALLA ska få med sitt material om det bara håller rimlig kvalitet.

-Vi hjälper så klart till att formatera så att materialet passar i denna tidningen.

-Vi återkopplar så fort vi hinner till dem som skickar in bidrag.

PDF-bladet är inte menat som konkurrens till papperstidning utan ett alternativ som kan ges ut ofta och utan kostnad för läsarna om de inte vill skriva ut bladet på sin eller klubbens skrivare.

Har du någon eller några i klubben som inte använder dator?

Skriv ut tidningen och lägg ett ex på klubben.

I PDF-format som läses på datorn eller platta/telefon finns länkar som är klickbara. Om länkarna inte är allt för komplicerade så skrivs de ut.

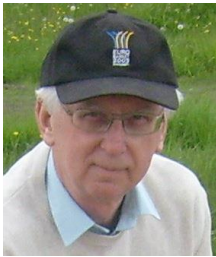
/Patrik Gertsson
modell@pgdata.se

Är Anders Jonsson den krutgubbe vi väntat på i flera år?

NU har det hänt! Det har ramlat in en massa styrelseprotokoll på SMFFs hemsida. Det var ett tvådagars styrelsemöte den 15-16 september och redan på måndagen låg mötesprotokollet uppe på SMFFs hemsida. Fem sidor protokoll – som är konkret och lätt att läsa. För oss som gillar att läsa modellflygtidningar så är det extra kul att nästa nummer av MFN blir 16 sidor större på grund av mycket inkommit material! De gamla tidningarna ska finnas tillgängliga på nätet – som beslutat för flera år sedan.

Hall of Fame

Stig Håkansson har i några år samlat alla svenska segrare i modellflyg. Det är uppdelat i VM EM NM och SM/RM samt i de olika modellflygklasserna. Snart är årets segrare införda men hemsidan är ännu inte

uppdaterad till 100%

<http://modellflygnytt.se/opublicerat/HallOfFame/index.htm>

Går man in på rubriken SM – trycker ctrl-f och skriver in findahl i sökrutan så kommer det upp 29 träffar. Söker man på ove andersson kommer det upp 30 träffar. Stjärnesund har 34 träffar men då är det både som pilot och mekaniker. Vem hittar flera namn ned många träffar?

Vad händer – Nyheter

Vilka firmor har nyhetsbrev? Jag får regelbundet nyheter från MFT. Någon som kan tipsa om flera svenska företag inom modellhobb som har utskick?

Viper Jet [kommer nu från E-flite](#) med 70mm fläkt.

Viper är ett hemmabygge med jetmotor
L : 7,80m
Spv : 8,48 m
Vikt : 1452 / 2320 kg tom/max
Motor : GE CJ-610 12,7 kN

Viper har funnits i många versioner för RC. CARF med 2,5 m spv och nedåt från många olika leverantörer.

E-flite
L : 1025 mm
Spv : 1100 mm
Vikt : 1950 gram
Motor : 70 mm 6 celler 3300-4500 mAh
Pris ca 3200:-

Varför från E-Flite?

Lättflugan ”direkt ur kartongen”. Landningsställ som tål normala modellflygfält med gräs. Kraft som räcker och blir över. Allt enligt Horizon Hobby.

[Pitts S-1S](#) med spännvidd på 850 mm 3-4 celler 2200-3000 mAh batteri.

[Blade Inductrix](#) med borstlösa motorer och OSD.

IJ Flygfoto och uthyrning

Det har jag sett någonstans refererat till från någon som testade ett flygplan. Nu har jag fått lite mera info. Det är Perra och Bella som har en bygglokal i övervåningen på medborgarhuset i Liatorp. Frågan är hur många utanför Liatorp som vet var orten ligger. Googlar man så hittar man en möbelserie på IKEA som heter Liatorp så då kan man nog rama in området till i närheten av Älmhult – som väl knappast är känt för något annat än IKEA? IJ i firmanamnet står sannolikt för Isabelle Johansson – eller Bella. Bella och Perra är nog mest kända inom IMAC-kretsarna.

Bygglokalen är normalt öppen alla eftermiddagar/kvällar då det inte är flygväder. Verksamheten utökas från tjänster till försäljning av hobbyprylar: Skruvar, muttrar, sladdar, kontakter, slangar, propellrar, stötstångsändar – och sannolikt en del mer småpryttlar. Lite mindre skumflygplan finns även det på lager. Multiplex ParkMaster PRO, Funracer, Extra330SC Indoor och ”Outdoor” samt Dynams Messerschmitt BF 109.

Bor man inte i Liatorp med omnejd så skickas det man vill köpa.

Hemsida där man även hittar epost :

<http://www.ijflygfotoochuthyrning.n.nu/>

Facebook : <https://www.facebook.com/ijflygfoto/>

Modellflyggammalt

Det är vad jag kallar de gamla skannade tidningarna. De senaste numren av Modellflygnytt som är tillverkade av nuvarande sättnare Conny på Bild & Media behöver inte skannas utan kommer direkt från datorn i pdf-format. Modellflygnytt's första nummer kom 1961. Tidigare har det funnits lite olika blad men främst så har modellflyget haft artiklar i KSAKs tidning som har haft olika namn i historien. Många år har KSAK haft sidor i andra generella flygtidningar.

Det är flera som har hjälpt till att bidra med de riktigt gamla numren av Modellflygnytt. Tidigare tidningar har jag lånat av bland annat Sten Persson som även är boss för SMOS arkiv i Halmstad. Efter att ett stort antal nummer kom upp på hemsidan så fick jag ett erbjudande att hämta ”några kartonger” tidningar från Nyköping där det finns ett flygmuseum på gamla F11. Nu ramlar det in något dussin nummer i veckan och det är främst tidningen Flyg och Teknikens Värld – Flyg som skannas och läggs upp. / Patrik Gertsson

Friflyg F1

F1A – Segelflyg dras upp med 50 meter lina.

F1B – Gummimotordrift

F1C / F1Q – motordrift med begränsad motortid / energimängd

F1D / F1L – inomhus med gummimotordrift

Det svenska friflygets center ligger i Norberg med de aktivast och bästa piloterna i klubben. Där är också hemsidan som har allt man kan önska.

<http://www.norbergsfk.se/>

Linflyg F2

SLIS – Sveriges intressefrämjande av stunt har ett forum där man kan läsa en hel del om det som händer just nu.

Radiostyrt F3

F3A-konstflyg / IMAC

På SMFF hemsida hittar man lite bilder och information men på Facebook finns flera grupper

Nordic Classic F3A

Mini IAC har en fin svensk hemsida <http://www.mini-iac.se/> samt ett aktivt forum <http://mini-iac.se/forum/index.php>

Se IMAC-Artikel sidan 8

AirCombat

Sju krigsmaskiner i skala 1:12 i luften samtidigt i kamp. Man tävlar individuellt men har Skvadroner där folk från ungefär samma geografiska område går samman för att kämpa mot andra grupper. ACES Sweden har så klart en hemsida där man kan få tips. Planen är billiga att tillverka och det är ganska stor förbrukning för de som tävlar. Klassen är riktigt publikvänlig. På FB finns Svenska Aircombat-Cupen som är en sluten grupp.

ELAC tävlades i Sala den 8 september.

1 Stefan Lundell

2 Oscar Sjögren

3 Lasse Lundell

Reglerna för Electro Lightweight AirCombat finns på http://www.8loop.net/aircombat/ELA_rules_v1.0-03.pdf

Pylon F3D

Det finns många klasser i modellflygets hastighetsgren.

Information finns på

SPIs Hemsida. Pylon har även en Facebooksida som troligen är snabbare med information från flera håll.

Se Pylonspalten på sidan 10

F3B-segelflyg / F3J /F3K

På SMFF hittar man en länk till <http://www.modellsegelflyg.se/>

F5J hade SM den 11 september och efter 11 flygomgångar blev slutresultatet :

1 Lennart Arvidsson 9837,2p

2 Magnus Hedlund 8260,2p

3 Peter Jubel 8224,2p

F3K avslutas den 22/9 i Brännebrona

SM gick den 6 augusti

I klass Open blev resultatet

1 Sören Svantesson

2 Peter Jubel

3 Stefan Walberg

I Sportsman

1 Anders Henriksson

2 Patrik Johansson

3 Anders Kilström

I klass Eagle

1 Anders Kilström

2 Sören Esplund

3 Göran Adolfsson

F3C-helikopter / F3N

På SMFF hittar man en länk till <http://f3c.se/> som uppdateras rimligt ofta. Diskussioner förs på Facebook [F3C och F3N i Sverige](#)

SM/RM i F3C gick i Grums helgen 8-9 september.

1 Johannes Melén 1000

2 Krister Thorstensson 929,94

3 Björn Håkansson 827,11

F3U Dronerace

Dronerace är kanske det senaste inom ”koptersporten”? <http://www.droneraceswe.se/> Fast sidan verkar knappast varken som senaste eller hetast stället.

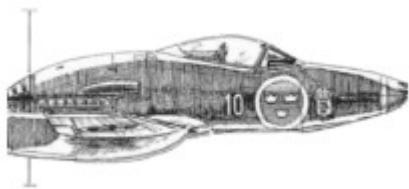
FB-gruppen DroneSweden är värd att kolla.

FB-gruppen Drone-racing-Sweden är en annan aktiv grupp.

SDC – Swedish Drone Cup består av 10 tävlingar. Det beskrivs bra i en [tråd på Facebook](#) där det även finns en film som visar Se tävlingen i Paldalen

Deltävling 9 i Swedish Drone Cup gick i Stockholm Barkarby den 1 september. Det finns [fina bilder](#) av Fredrik Rollman på Drone Sweden samt [en snygg film](#) av Mats Millberg ”och company”. Hemsidan verkar inte ha någon uppdatering alls gällande vad som händer inom dronesporten.

Skalaflyg F4

Kolla på
www.skalaflyg.org

SM i skalaflyg är uppdelat på flera deltävlingar. Nu är totalresultatet framme på deras hemsida efter SM UT 3 som gick i Halmstad den 1 och 2 september.

F4C

1. Stefan Olsson, Uddevalla RFK: 3978.20
2. Börje Sebring, RFK Gripen: 2737.50
3. Ulf Jörnheim, AKMG: 1869.40
4. Lars Strågen, Helsingborgs FK: 970,90

F4H

1. Mats Nilsson, Kristianstads MFK: 3000.00
2. Otto Svensson, Hökaklubben: 2626.10
3. Tommy Christiansson, RFK Gripen: 1411.10
4. Ulf Jörnheim, AKMG: 1173.90
5. Niclas Olsson, RFK Gripen: 833.90

Oldtimerflyg

SMOS heter föreningen för antikflyg i Sverige. Hemsidan är bra och det finns flera olika Facebooksidor enbart i Sverige om ämnet.

SMOS sida (senaste post 8 juli)

Oldtimer Modellflyg (28 mars)

RC Oldtimerflyg

Modellflygare som bygger egna modeller ligger inte helt under oldtimer men har mycket gemensamt.

Modellflyg från plankor ..

Gamla modellmotorer ligger även det ganska nära.

OLDTIMER är ju ett mycket stort begrepp och kärnan är så klart friflygande modeller. Det är svårt att hitta lämpliga fält för friflyg så de träffar som ordnas drar folk från långa avstånd.

Se separat artikel på sidan 6 om SM i Oldtimer

Linflyg kom ganska tidigt och det är speciellt en träff i Kungsbacka i början av juni som drar mycket folk med modeller och gamla motorer. Tävling har kommit ganska sent med en enhetsmodell som heter Weatherman och som kan anpassas till i princip vilken motor man har liggande.

När det gäller RC med oldtimermodeller så är utbudet av flygfält betydligt större så det ordnas tävlingar på flera platser.

Här finns säkert grupper som jag missat.

Modellraketer

Rubriken dyker upp lite då och då men det är nog ett fåtal som utövar grenen mera regelbundet. Den 8 september 2018 skapades det en Facebookgrupp [Modellraketer Sverige \[LPR/HPR\]](#). Det första jag hittar är rubriken ”modellflyg i överljudsart i [Tekniken Värld Flyg 1958 nr 6 sid 18](#), men det är inte direkt raketer även om man använder den tekniken för att testa överljuds aerodynamik. I [Modellflygnytt 1964 nr 1](#) har man en del om modellrakethobbyn. Redan i [Modellflygnytt 1963 nr 5](#) kan man läsa en annons om raketflyg. I [Modellflygnytt 1962 nr 2](#) hittar man en bilaga om Raketflyg som tävlingsklass. I Facebookgruppen kan man läsa att det fortfarande finns en aktiv butik där man kan köpa motorer till modellraketer. [Nilsson & Lee Pyroshop](#) förutom att kunna köpa motorer så kan man också läsa lite regler om vad som gäller för att få skjuta raketer. Frågan är om raketer fortfarande finns i sortimentet? Det finns inget att lägga i kundvagnen. Det finns kanske om man lyckas bli inloggad? Det finns även ett namn och telefonnummer på sidan så chansen finns.

Ute i landet

Man hittar en del rätt så intressanta trådar på Facebook. [Calle Fjällstål berättar](#) att hans fru hyrt stuga intill ett flygfält så att han de dagarna inte kunde flyga. Berättelsen drar så klart iväg mot drönardefinitioner och olika typer av drönapiloter och deras behov.

- Per Nilsson var tidig med kameradrönare och har det som heltidsjobb. Det är många i hans bransch som fotar för företag som behöver dokumentation eller reklam. De är noga med reglerna och har full koll på trafiksystemen för fullskalaflyget.

- Dronerace är en aktiv tävlingsgren som inte har mycket gemensamt med traditionellt modellflyg annat än att piloterna är otroligt skickliga och snabba att manövrera. Ofta flygs det riktigt lågt och en bana i skogen eller en crossbana är lämpligare än ett modellflygfält.

- Och så har vi den grenen som kanske har irriterat många. De som köper en avancerad kameradrönare utan att ha någon vana eller känsla för traditionella regler utan flyger som om de vore yrkespiloter över folk och anläggningar – men helt utan att följa regler. Att flyga är ingen konst då man i stället för att styra traditionellt talar om via sin platta hur drönaren ska flytta på sig – upp, ner, bort, hem och så vidare. Skriver man in 50 meters höjd så blir den där på samma plats även om det blåser. Trycker man HEM eller om batteriet håller på att ta slut, eller om det blåser för mycket så kommer drönaren tillbaka och landar på samma plats som den startade från – utan pilothjälp.

- De leksaker som man får med om man prenumererar tre nummer på en tidning är nog inte lönt att beskriva då de hamnar under 250 gram och knappast klassas in som annat än leksaker. /red

Diesel – bara för att..

Först kom bensinmotorer för modeller. Tändstift med tändspole kondensator och batteri med mera. Sedan kom någon på att man kunde göra en motor som tände på kompressionen så att man fick en mycket lättare motor. Men fortfarande verkar det som att bensinmotorerna var starkare. Sedan fick vi glödstiftsmotorer där man behöver lite starthjälp men därefter går motorn utan batterihjälp. Principen blir då i ungefär samma som för gamla dieselmotorn men med ett enklare bränsle och enklare att ställa in utan att ändra kompressionen. Nu började effekten ökas i både diesel och glödstiftsmotorer och det tog många år innan bensinmotorer med tändstift åter blev vanliga. Vi är många som kommer ihåg hur vi som unga fick eller köpte en Webra Diesel och höll

på i dagar utan att få den att starta. Blodiga fingrar av olika anledning är det många som kommer ihåg. Även i dag ser man ibland oldtimers som har svårt att få sina ögonstenar att starta så enkelt som man vill. Ofta beror startproblemen på att etern som är en viktig del av bränslet har avdunstat. Normalt så ska ett dieselbränsle ha runt 30% - 35% eter. Det är vanligt att etern kan dunsta genom korken i flaskan om den får stå över vintern eller längre. Min erfarenhet är att plåtflaska med plåtkapsyl är bättre än glasflaska med plastkork. Har man problem med en gammal flaska bränsle så bör man kolla om det blir bättre om man håller i ett par procent eter i bränslet. Nu är eter inget som man köper så enkelt. Ett tips är att köpa startgas på Biltema och med ett tunt rör spruta mer det i bränsleflaskan – helst under omrörning.

Det gäller att hålla koll så att man inte kör i för mycket. Precis rätt blandning är förstås det bästa och då tänder motorn väldigt enkelt om kompressionen är rätt.

En varm dieselmotor är oftast lättstartad och man bör varmköra innan man flyger. Kompressionen ställs så att oljan som kommer ut ur ljuddämparen inte är svart utan helst bärnstenfärgad. För hög kompression sliter hårt på motorn. En modern dieselmotor trottlar riktigt bra och kan gå så snålt att man tror att den håller på att stanna – och det kan den göra hur länge som helst. Dieselbränsle och eter är båda i princip omöjliga att beställa på nätet då frakten går som farligt gods. Avhämtning hos 3F i Nyköping är ett alternativ om man vill ha sin egen favoritblandning. Ett alternativ är att be någon som passerar Nyköping ta med sig bränsle till någon tävling man besöker eller i närheten av där man bor. 3F åker ofta själva på linflygtävlingar så då är det bara att ringa och prata med Hasse Fällgren så tar han med det man behöver. Oldtimertävlingar brukar samla dieselintresserade så där är också möjlighet att planera så att någon kör via 3F.

Model Technics har tre standardblandningar

	Ether	Kerosene	Castor oil	Isopropyl Nitrate
D1000	35%	35.00%	28%	2.00%
D2000	30%	43.75%	24%	2.25%
D3000	30%	47.50%	20%	2.50%

D1000 används för äldre motorer

D2000 används för sportmotorer

D3000 används för tävling

SM i friflygande oldtimer.

SM i friflygande
Oldtimermodeller samt
årsmöte i SMOS avhölls i
Bollerup med avslut den 1
september 2018

Klasser:
A B S1 Fantom
D G-int S2 S3 S-int
A1 A2 C F-nostalgi F-klassisk
Friflygande Skala och Concours d'Élegance

SMOS Sveriges Modellflygares Oldtimer Sällskap
260 medlemmar
Tidningen Oldtimer 4 nummer per år
Medlemsavgift 300:-
Hemsida <http://smos.homeunix.net/index.html>
Facebook [SMOS](#)

Förra årets SM i Bollerup gick i regn och lera.
Årets hade lite bättre tur med väder betydligt bättre
än vad prognosen beskrev.
Av SMOS ca 260 medlemmar var ungefär 10% med
på tävlingen. Man kan förutse att övriga medlemmar
njuter at den fantastiskt fina tidningen som ofta har
djupa artiklar av Sten Persson. Sten är förutom
tidningsansvarig tillsammans med Pär Lundqvist
ansvarig för SMOS arkiv med över tio tusen unika
tidskrifter. Detta hindrar inte honom att tävla och på
SM flög han bland annat sin snygga Hi Fli.

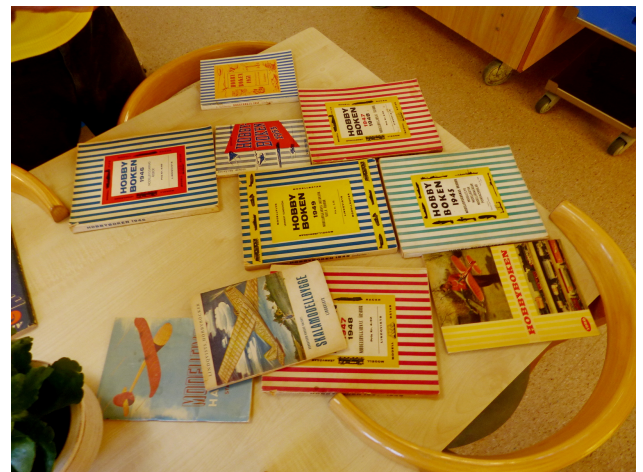
Ekonomiskt sett så går det minus i kassan så om ca 5
år så är det noll.
Arkivet kostar ca 10 000 kronor om året och där
borde vi kunna få bidrag om någon vet hur man gör?
Där finns även många dubletter att hämta om man
har vägarna förbi Halmstad och i god tid bestämmer
tid med Sten.

Museet har bytt en av utställningarna så att vi nu har
Anders Håkansson i "svarta hålet". Vi betalar ingen
hyra men det kostar en del för material att bygga
utställningar även om arbetet är ideellt. Här är det i
dag 260 medlemmar som betalar Sveriges
modellflygmuseum. Det är inga stora pengar men

med en så liten bas så känns det i kassakistan.

En annan fråga som togs upp på årsmötet var om
man kan tänka sig elmotordrift i motorklasserna. Där
är säkert delade meningar. SMOS är ju till för att
bevara och dokumentera modellflygets historia och
då kanske man inte enbart tänker just de flygande
modellerna. Det tillåts snabbim men inte
kompositmaterial. Man får faktiskt använda
plastfilm som klädsel i vissa klasser då man numera
inte längre kan få tag på de numera giftklassade
färgerna och lackerna. Lika illa är det med Etern
som är ytterst viktig för de gamla dieselmotorena.
Inom Oldtimer RC är det i stort enbart eldrift i dag.
Utseendemässigt så stör det inte och bränslet innebär
ett stort slitage varje gång man flugit och måste
rengöra sin modell från oljerester.
Vi får se om ett år då regelkommittéerna har fått
komma med förslag till årsmötet. De har fått många
motioner att jobba med.

Som vanligt fanns det gamla byggsatser, tidningar
och kataloger att köpa för en rimlig peng för de som
var hågade. I år lyckades jag att önska utan att köpa
något med mig hem till ett hus som redan är mer än
fullt med modellflyg.

Många fler bilder och text
från flygningarna finns på
<http://modellflygnytt.se/opub>
licerat/otsm18/

IMAC Final 2018

Text och bilder
Anders Hellsén,
MFK Snobben

Jag besökte finalen i Helsingborg för att återigen bekanta mig med den goda stämning jag upplevt förr när jag själv flög IMAC. När jag kom till fältet möttes man av den vanliga synen av husvagnar. Helsingborg har ett mycket trevligt fält med goda faciliteter så jag passade på att fylla på min kaffemugg i korvkiosken. Eftersom det var sista dagen på tävlingarna och för säsongen med för den delen så skulle det flygas okända sekvenser först på morgonen. Eftersom att de är okända fram till efter middag på lördagen, så "tränas" det intensivt med "pinnplan".

Anders Nordén flyger igenom sekvensen med pinnplan, Felix Klasson agerar läsare.

För den oinvigde ser det lite fäniigt ut med alla som står och "viftar" med små plan på en pinne men det är otroligt viktigt för att få en visuell bild innan man flyger.

Vädret visade sig från en bra sida. Vinden nästan rakt i ryggen solen bakom lite moln till höger om flygområdet och endast någon liten regnskur som inte påverkade schemat nämnvärt.

Tekniskt sett har det inte ändrats mycket. De vanligaste modellerna är 100cc. Men det spänner från små Multiplex Extra 300 med eldrift till Pontus "Lonsan" Klassons 140cc Valac 4T och även 180cc 2T. Radioutrustning är mycket personlig och där såg jag allt från DX6 till värsta Futaba och andra. Många stora modeller körs med powerbox och strömförsörjningen är uteslutande Li-Po eller liknande, ofta med dubbla ackar.

Så vad har hänt under de 4 år jag inte flugit själv då? Inte så mycket egentligen. En hel del nya ansikten förstås och de "gamla" så klart där Kent Norman får räknas lite som en inventarie.

Kent Norman, still strong!

En 106" MX2 med en GP Engines 120cc. Modellen tillhör Isabelle Johansson

Elmodeller blir allt vanligare, speciellt i de 3 lägre klasserna och freestyle. Dom är tysta(re) och "funkar alltid" bara batteriet levererar. Det krävs en del annan depåutrustning om man flyger med stora ackar och man vill ladda med lite fart.

Här i Sverige är vi duktiga på att hålla ner ljudnivån, både på avgassidan, med canistrar och pipor, och även på propellersidan, med "rätt" storlek och pitch samt "lagom" med gaspådrag. Detta är naturligtvis bra för sporten, då grannarna blir lite mer stillsamma med eventuella klagomål. Det är en sak som är bra med just IMAC, att man SKA premiera en tyst modell. Många gånger räcker det med att sätta på en annan propeller, eller byta ut "medskicksburkarna" mot canisterdämpare. Det behöver inte kosta mycket, men gör väldig skillnad.

Pontus Klassons Valac 140 4T snyggt gömd i näsan på en Yak

Jag har själv fått en "flashback" och kommer återkomma till IMAC under 2019, med en 100cc modell, men mer om det i en annan artikel. Och några som är skyldiga till det återfallet är Perra och Isabelle. Det är nog den mest aktiva gruppen människor jag mött på länge.

Isabelle och Perra flyger Unlimited, bygger modeller och skolar ungdomarna. Joakim och David flyger basic medan Anakin tränar med start och landning med Multiplex Funman. Han kommer troligen flyga Basic snart med den talang han har.

Joakim, Isabelle, Perra, Anakin och David

Att spendera en dag på modellflygfältet med alla dessa duktiga piloter är intressant. Man ser många olika typer av engagemang, allt från nybörjare till de som satsar fullt ut, allt från "skumankor" till 80.000 kr modeller. Men en sak har de gemensamt, och det är att de har kul!

Enkelt översatt blir det konstflygning med (stor)skala modellflygplan. Att jag sätter "stor" inom parentes är för att de inte nödvändigtvis måste vara jättestora 3-4 meters modeller, utan man kan komma undan rätt bra med en 1,5 meters elmodell. Det måste finnas en förebild som flugit fullskala Aerobatic, IAC.

Pylonspalten

Go Fast Turn Left

Text och bilder Thomas Nyholm, Ludvika RFK.

Q500 och SuperQ-bilderna från Sätertävlingen i somras är knäppta av Magnus Östling och F3D-bilderna från Pålshoda-racet har Wim Lentjes från Belgien tagit. Vår tävlingssäsong är i skrivande stund i det närmaste färdig.

Ett gäng svenskar är just nu nere i Frankrike och tävlar i F3D och här hemma återstår säsongsavslutningen i Q-klasserna hos Mosquitos i Sala den 29:e september. Då får vi se vem som blir årets rookie i standardklassen Q500 och får ta emot en ARF-byggsats från Great Planes som Minicars har varit vänliga att skänka svensk pylon.

Vi ses 2019 och ser såklart fram emot lika roliga och tighta race och fina gemenskap som alltid.

//Thomas Nyholm, Ludvika RFK.

A-finaldags i Q500 med Simon Nyholm närmast, därefter Jocke Arnesson och Roger Eriksson. Roger har varit outstanding den här säsongen i Q500

Det finns nog inte plats för ett frimärke mellan kärrorna

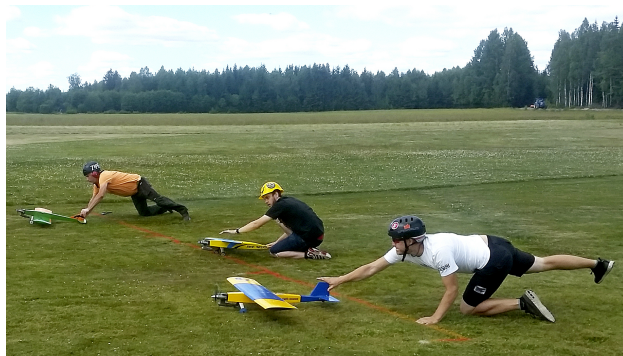
3x30 000rpm

A-finalstart i SuperQ

F3D-start

Start i ett Q500-heat

Identifierar inför A-finalen i Super Q. Tommy Henriksson, Andreas Proos och Simon Nyholm

Gunnar Broberg når in det sista och kollar samtidigt klockan

Emil Broberg redo att läsa ett heat åt sin farsa, Gunnar.

Simon Nyholm laddar....

Svårt att fota när det går i 350 knyck

Magnus Eriksson, Dala-Järna, och Simon Eriksson, Pålsboda. Full koncentration inför nästa start

För 15 år sedan

Jag fick ett par kassar gamla modellflygtidningar och ett nummer var RCM&E 2003. Vad var inne då – för 15 år sedan? Multiplex Easystar var inneplanet för nybörjaren.

Enkelt med elmotor som var en Speed 400 borstad motor med mjuk Günterpropeller och drevs med NiMh-batterier. Sändarna var 35 MHz med långa antenner. I dag finns det oräkneliga kopior av Easystar. Många heter Bixler.

Vad flög jag för 15 år sedan? Inget alls ser jag i mina bilder. Det var inte förrän något år senare som jag hittade tillbaka till modellflyget och MFK Snobben tillsammans med grabben Hugo.

För 50 år sedan – 1968 flög jag linflyg hemma i trädgården. SEMO och vår lokala hobbyhandlare Havannamagasinet försåg med material. Gazelle med en Fox15 och en Draken med Cox Baby Bee var nog det som funkade – och i den vevan hittade jag en modellflygklubb och blev medlem i SMFF. Ove Andersson tog silver på linflyg-vm i Stuntklassen. Ove är fortfarande aktiv och tävlar.

För 75 år sedan var jag inte född men det flögs modellflyg och det var världskrig. På <http://modellflygnytt.se/gamla/1940/index.htm> ligger det 12 nummer av Svensk Flygtidning från 1943 – är det någon som tycker att texten verkar aktuell?

Det har på mer än ett sätt och i mer än ett avseende visat sig, att det svenska modellflyget ännu inte fått någon stadgå, varken organisatoriskt eller resultatmässigt. Det kan häremot visserligen erinras om den höga kvalitativa standarden inom rörelsen, och denna standard skall här icke heller förnekas. Men den representeras av en topp – och dessutom av en mycket spetsig och bräcklig sådan – och det är på bredden, som modellflyget framförallt har en uppgift att fylla. Att ha en representativ elit är givetvis nödvändigt. En sådan finns också, men det är fara värt att även den försvinner, om ingenting snabbt göres för att stimulera rekryteringen.

DEBATT?

I augustinumret skrev jag lite under rubriken **Framtiden** om en tanke med en enhetsmodell för att samla nya och gamla medlemmar, kanske mest nya, runt något som kan vara en kul utmaning. Självklart så har det kommit ett par kommentarer via forum.

*"Framtiden" i Modellvänner Augusti 2018
I första numret av Modellvänner som Patrik Gertsson har*

lyckats knåpa ihop finns ett avsnitt som heter "Framtiden" på sidan 3. Här skrivs om rädslan i vissa klubbar med hög medelålder att kanske ingen finns att ta över när medlemmarna börjar bli över 80-år.

Denna del är ganska enkel och betyder att tar ingen över så får man lägga ned. Synd men nödvändigt om ingen vill ha ansvar. Vad man kan göra är ju att slå ihop klubbar som ligger nära varandra för att få en större och starkare klubb. Detta behöver inte betyda att man lägger ned ett modellfält.

Inför 2018 gick "Eskilstuna Radio Flygklubb" in i "Eskilstuna Flygklubb Modellflygsektionen". Vi fick då en större och starkare klubb med större bredd på typ av modeller/flygning och vi behöll båda fälten. Nu har vi ett fält på var sida om staden. Ett fält med morgonsolen i nacken och ett fält med eftermiddagsolen i nacken. Endast fördelar så långt jag kan se + nya kamrater att flyga med.

När det gäller "Det traditionella modellflyget" så anser jag att tradition är föränderligt och något man skapar.

Visst är det så att "drönare" inte syns så ofta på vårt fält och visst flygs det små modeller hemma på åkrar och ångar men ändå så har vi ofta en stor skala piloter varje kväll eller helg som det är bra väder. Ibland för många i kö för att flyga så det blir långa väntetider (då är två fält bra). Jag har varit på fältet utan att flyga då tiden gick åt till olika diskussioner om flyg istället. Men att det bara är stora bensinmodeller kvar på fältet känner jag inte igen. Vi har stora modeller (en bit över 100") med elmotorer men de flesta har mindre modeller.

Att få folk att komma till fältet har med gemenskap att göra.

Att ha en eller två termosar varmt kaffe + en kylväska med dricka och kanske lite annat gott som föreningen säljer till "VETTIGA" priser skadar inte.

Att alltid vara hjälpsam och dela med sig av kunskap, lim, tejp mm till de som är nya eller de som glömt. Att kanske hjälpa någon med lagning då denne inte kan av olika anledningar. Att göra saker tillsammans typ att bygga några Klargörningsbord eller liknande projekt skapar gemenskap.

Detta gör en väldigt stark klubb.

Vår rekrytering senaste åren har oftast skett via inomhusflyget på vintern men inte direkt så många juniorer utan mer seniorer söker sig till modellflyget.

ENHETSMODELL tror jag inte är lösningen.

Enhetsmodeller är mer för tävling på lika villkor. Idag vill de flesta börja flyga för skoj skull och möjligtvis att tävling kommer senare. Lösningen är nog mer att göra det enkelt för nybörjaren. Varför skall så många fortfarande envisas med att nybörjaren skall ha en Trainer med metanolmotor byggd i "traditionell" balsa/sprygel teknik? Enklare eldrivna Foamplan typ Multiplex Funman, FunCub, EasyGlider och Parkmaster är perfekta nybörjarplan. Lättflugna och lättare att laga.

År SMFF eller RCFF beredda att ställa upp med ett projekt?

I mitt tycke är det inte SMFF eller RCFF som skall ställa upp med att ta fram bra nybörjar kit. Det är Modellhandlarna som skall ställa upp med att få till bra priser på kompletta paket om de vill kunna fortsätta sälja modeller mm. Dvs skapa sin egen kundkrets.

Krav för att köra enklare tävlingar behöver inte vara stort. En Multiplex Parkmaster klarar väl enkel klubb IMAC om man bara vill och en MPX Easyglider klarar utan problem en enkel klubb elsegeltävling.

/Micael Petrik

Vad tycker ni andra? Skriv en rad!

Skrönor och nostalgi

Det har kommit lite epost efter förra numret. Det är lätt att man hamnar in på berättelser av det mustigare slaget som kanske kan störa några. Men nu är ju inte detta bladet främst NYTT även om mycket material förhoppningsvis blir aktuellt. De som blir irriterade får väl bita i det sura äpplet och inse att ”man får vad man betalar för”. En gång var det lite mustigare saker i RCM&E. Bland annat skrev Brian Winch ”Wizard of Oz” gärna lite underfundiga limerickar. Lord Bertram Barnstormer som inte ville ha med något el****skt att göra var en läsning som krävde stor noggrannhet.

En gång samlade jag lite skoj på <http://mfksnobben.se/skoj.htm>.

I alla fall – efter en lång intro.

Maillet refererade till funderingarna om en EN-HETSMODELL och kanske tävlingar att locka ungdomar.

Jag är medlem i typisk RCFF-klubb. Marks MFK i Kinna/Skene/Örby. Skall det vara någon tävling är det väl den som satt flest modeller i träden runt fältet, eller vem som berättar den värsta skrönan. Klubbens regler är enkla:

Endast medlemmar får nyttja fältet. Medlems gäst är dock välkommen om denne är medlem i RCFF eller SMFF. Man får inte pinka invid klubbstugan eller depån. Man måste ha flugit eller iallafall gjort ett försök att få upp något innan medhvt kaffe får förtäras. /Ingvar

Sedan följer lite text som kanske inte ska publiceras direkt

Det där med skrönor om plan i träd lär det finnas gott om runt landet.

Jag var aktiv med ett gäng juniorer i MFK Snobben för några år sedan. Det var full rulle och skolflyg tre dagar i veckan. Fältet var inte stort men litet och omgivet av skog – eller starkströmmsgator. Beroende

på vindarna så kunde man välja att landa i träden eller i högspänningsledningarna. Kameran följde med även då så det finns gott om bilder från alla månader på <http://mfksnobben.se/galleri.htm> Det är åren 2005 till 2010 som innehåller bilder på juniorer och trädhämtningar.

Hämtning i hög björk på [nationaldagen den 6 juni 2008](#). Dagen kallas även för motionsdagen. Killen som klättrar upp och ut på grenen för att hämta Zagin var duktig även på att klättra i furor – och så klart en riktigt duktig modellflygare som vi nu saknar i klubben tillsammans med hans bröder.

Bilden till vänster är också från MFK Snobben och från [månadsbilderna april 2007](#). Planet är en Gårdstad Lajban som användes som skolkärra om det inte blåste så mycket att det finare Graupner 400 fick användas.

Varför finns inte single-stickare?

Text och bilder : Den gamle redaktören
Sture Tingwall

**Jag trodde det var fel på mig, för radioflyga
klarade jag inte av. Men med en single-stick ...**

Det där med två spakar på sändaren skapade problem för mig. Allt började då jag för länge sedan köpte min första sändare, en röd Swan med två spakar. Jag klarade inte av att flyga med den. Så träffade jag en huggare på RC-flygning, Mats Strömberg. Det är för övrigt den killen som kör siden "hangflygning.se". Han lärde mig flyga med hans Futaba single-stick – sällsynt även då! Min nya tvåstickare Swan och jag blev aldrig vänner. Med tiden köpte jag Mats gamla Futaba och kunde plötsligt klara mig hem från de flesta flygningar med en oskadad modell (den första var en Gårdstads Johanna). Tids nog ville jag ha fler kanaler och sådana sändare fanns bara som tvåstickare. (Då som nu!?)

Jag köpte en sådan (Futaba!) samtidigt som jag från USAmerikat skickade efter en single-stick spak. Sådana fanns "lösa" att köpa där. På min dåvarande arbetsplats kunde jag tillverka en ny radiolåda i plåt, som täcktes av fin, självhäftande plast i matt svart. I den lådan monterade jag allt från den tvåspakade Futaban och de två originalspakarna ersattes av single-spaken.

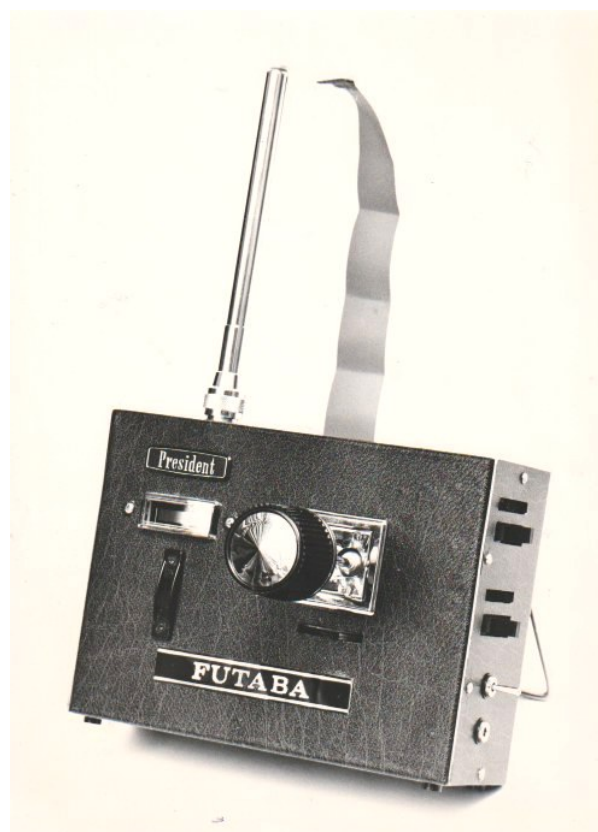
Nu funkade allt för mig!

Nu hade jag det vad jag ville ha! Och med den nya 8-kanalaren hade allt i en låda med trevägsspaken (sidroder, höjdroder, skevroder) som kronan på verket. Det märkliga tycker jag, som gammal insnöad gubbe, att det

inte finns fler som flyger med singlestickare. Den typen sändare finns tydligen inte på marknaden längre, men jag har sett att man i USA fortfarande kan köpa trevägsspakar.

Ovan min första singlestickare. (Märket på grekiska betyder UPPÅT!) Nedan min egentillverkade sändare med spak från USA. Futaba-skylden original & President-märket frn en radiomottagare!

Gammalt på papper.

Det var en rubrik i förra numret. Jag skrev att jag hade hämtat ett par kartonger med gamla tidningar i Nyköping och de håller jag på att skanna för fullt. Ibland hittar man något extra kul. Den första glödstiftsmotorn som jag sett bild på i svensk tidning var kanske en Ohlsson-motor som Teknikens Värld hade som pris till den som sände in de bästa flygtiderna med F-modell. F-klassen motsvarar dagens F1C som är förbränningsmotorklassen i friflyg.

Någon dag senare så fick jag ett meddelande på Facebook att Gunnar "Gurra" Ågren ville dela lite fotoalbum med mig. Det kommer förhoppningsvis att bli en sida i varje nummer flera månader framöver.

Gurra fyller 86 den 8 oktober – GRATTIS – och är enligt [Uppsala Nya Tidning](#) Sveriges mest modellflygare. I alla fall så framkom det i min kommunikation med Gurra att han varit med i Teknikens Värld och där vunnit en motor. Det är vad jag kallar en slump – att jag lägger upp en bild och någon dag efteråt får prata med den som vunnit motorn. Jag fick snabbt ut en efterlysning av numret där resultatet av tävlingen fanns och fick ett foto av sidan efter någon dag. Tyvärr har jag inte just det numret av TV men det kommer kanske vad det lider.

Gurra har kvar motorn med originalkartong!

Uppsala vann pristävlingen!

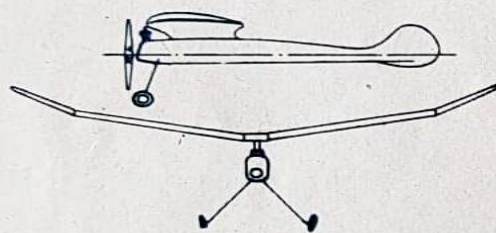
Uppsala Flygklubb tog hem en klar dubbelseger genom Gunnar Ågren och Sverker Norelius i Teknikens Världs rikstävling för F-modeller. Tävlingen som utlystes i TV nr 18/49 och utgick den 3 oktober har omfattats med stort intresse av modellflygarna och konkurrensen har varit hård.

Som första pris har Teknikens Värld ställt upp en modellmotor av typ Ohlsson 19, som nu alltså kommer att hamna i lärdomsstaden. Andra och tredje man får var sitt penningpris på 10 respektive 5 kr.

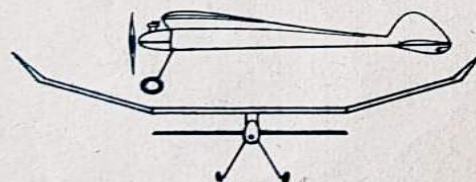
Vi presenterar här nedan treplanskisser av de tre bästa modellerna.

Resultat:

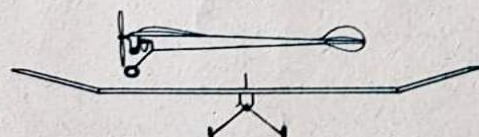
1) Gunnar Ågren, Uppsala Flygklubb, 879,9 sek, 2) Sverker Norelius, d:o 637,9 sek, 3) Olle Blomberg, Mfk Nimbus, Kumla, 436 sek.

Gunnar Ågrens segermodell »GA 99» är av gammal beprövad konstruktion med baldakin och dubbel V-form.

Även andre pristagaren Sverker Norellus' modell har en högt liggande vinge. Motorn är en Komet-diesel.

Inverterad motor och ett ovanligt gott sidoförhållande kännetecknar Olle Blombergs modell som kom trea.

Gunnar "Gurra" Ågren

Jag fick en lista på Gurras fotoalbum från olika tävlingar i världen. Vi börjar med ett par bilder från World Cup 2001 i Uppsala där Majtävlingen firade 40 år.

Tidtagare och tävlings ledare Sten Jonsson hjälper till att hålla resultattavlorna uppdaterade.

Tävlingen gick på F16 med allt vad det innebär med personkontroll. En fördel var förstås att det fanns rejält med resurser för att hämta modeller efter flygningarna.

Ett stort referat med mycket text finns i Modellflygnytt 2001 nr 3 sidan 8 och framåt.

http://modellflygnytt.se/gamla/2001/Modellflygnytt_2001-3.pdf#page=8

Uppsalakompisar poserar. Gurras dotter Karin vinkar. Johan Åkerman, Mats Rosling lagledare och ...

Gurra som även var arrangör kom tvåa i F1C efter segraren John Cuthbert.

Mikael Holmbom vann F1A

Mike Woodhouse vann F1B

Juri Root vilar sig och har koll på sin FIC-kärra. Juri är från Estland men kan hjälpligt kommunicera om man pratar finska. Andra språk vill han inte gärna använda.

Rolands Mackus Litauen drar upp motorn på sin F1B

Gurra delar ut juniorpriset

Kalender

SMFF har en kalender på hemsidan men den saknar en del. De flesta grenar har sina egna kalendrar och det finns flera grupper med inbjudningar. Här ska vi försöka sammanställa det kommande i grupper.

Förhoppningsvis kan det bli någorlunda aktuellt med uppdatering tillräckligt ofta.

Jag räknar inte med att få några direkta datum förr än en bit in på nyåret 2019.

F1 - Friflyg

2018-09-22(23) / 09-29(30) Gagnefträffen

ingår i lilla och stora cupen

2018-10-06 Höstmaxen MFK Sländan Gendalen

ingår i lilla och stora cupen

F2 – Linflyg

2018-09-29 Västkusträffen Kungsbacka

2018-10-13/14 Vänersborgspokalen I Slow

Combat och Combat 1,5

F3

Pylon

Air Combat

IMAC

Swedish Drone Cup

F4 - skalaflyg

Scandinavian Scale Masters

2019-08-08/11 Helsingborg

Oldtimer

2018-10-06 Höstmaxen Gendalen Sollebrunn

2018-10-14 RC-Oldtimermeeting Jönköping

Träffar

Drags Midsommar

Midnight Sun Fly In

Shoot Out Syd

Shoot Out Väst

Shoot Out Mitt

Ripaveckan

Helsingborgmeeting

Gränsträffen Arvika

BYTES MARKNAD

Nytt och Begagnat

R/C Modeller;

Flyg, Båt, Bilar, Tillbehör mm

AUKTION

Medborgarhuset / Falköping

Lördag 27 / 10- 2018

Kl. 10 – 15:00

GRATIS INTRÄDE

Säljare är privatpersoner

samt Hobbyhandlare

Kiosk m servering från kl 09:00

Boka Sälj Bord NU!

Bordsbokning:

allebergsmfk@gmail.com

Välkommen till ÅMFK's Höst

Sälj/Bytes Marknad

Arr.: Allebergs

Modellflygklubb/Falköping

Länkar till handlare

BYGGMO

Svenska
friflygbyggsatser

Autopartner

Har kvalitetsmärken
som Extremeflight,
Sebart med flera.

Skånehobby

Har balsa, klädsel, SIG
byggsatser och hela
Horizonsortimentet med
mera

MJD Models

Svenska
skalabyggsatser

Model-Craft

Generalagent för OS

Hobby Equipment

Flyg-bil-båt-mc -
ALLT

HAB

Har det mesta

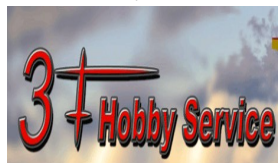
aiR/C Pro

Sweden

Black Horse NGH Saito
med mera.

3F Hobby Service

Mekkat för linflygare! Kan
fixa Dieselbränsle i
önskad blandning.

MFT

Har hela Horizon
Hobbys sortiment.

ELEFUN

Norsk som säljer i
Sverige

MBS RC

Models

Kvalitetsbalsa och egna
byggsatser.

RC-Flight

Snabbt och billigt.
I brevlådan nästa dag!

IC Communication

Dieselbränsle i
plåtdunk efter
beställning. Klädsel i
lösvikt balsa med mera
- Valby Köpenhamn

Lindinger

En av Europas största
leverantörer med
gigantiskt sortiment och
vettiga priser.

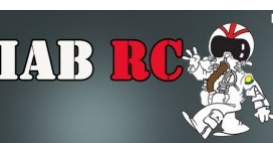
HobbyKing

Kinagrejor från Holland -
kolla att det står EU innan
du köper!

IAB RC

Belysning sladdar och
mycket mer

Rynos Hobbyshop

I Enköping och på
nätet

Ben Buckle

Vackra byggsatser till stora OLDTIMER / VINTAGE modeller

Free Flight Supplies

Mike Woodhouse är nog ett namn de flesta friflygare känner till. Här finns det mesta i kvalificerat byggmaterial från England.

Hobbex

De har funnits med många år och man hittar dem ofta i nya stora Gallerior

Söders RC Hobby

Diverse RC

PRO RC

Diverse RC

Elflyg

Diverse RC

Biltema

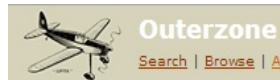
En stor jäkla flaska CA-lim med accelerator för en 50-lapp kan rädda dagen på fältet ;-)

Hobby Sweden

Outerzone

Stället man hittar de mest fantastiska och även väldigt kända modeller på ritning att ladda hem.

minicars

Distributör – men kolla deras ÅF-lista som har massor med Återförsäljare runt landet.

Stämmer det verkligen?

Carrocar

Distributör – men kolla deras ÅF-lista som har massor med Återförsäljare runt landet. Många fel i listan!

RCHobbySyd.nu

Everöds RC-hobby

Absolut RC

Nej – denna ligger inte i Åhus ;-)

Kullagergrossisten i Eslöv

Skriv och berätta vad vi missat så kommer det med i nästa utgåva.

Ackus

Enkelt friflyg och gummiomotor från Rune i Onsala